

قانون

مهریه و آثار حقوقی آن

عقد نکاح (ازواج) دارای آثار مالی متعددی است، یکی از این آثار مالی، پرداخت مهریه از جانب مرد به زن است.متعارف است که زن و مرد در هنگام پیمان زناشویی در مورد میزان و نوع مهریه با هم توافق کنند.نهاد مهر در حقوق ایران بر پایه سنت و مذهب است و نظیر آن را در حقوق غربی نمی‌توان یافت.
اگر چه تعیین مهریه‌های سنگین که به تازگی متداول شده است، عیوبی دارد و سد راهی برای تشکیل خانواده محسوب می‌شود، اما می‌تواند کمبود سهم‌الارث زن را در حقوق مسا تا حدی جبران کند.
در قوانین ما از سه نوع مهر نام برده شده است: مهرالمسمی،مهرالمثل ومهرالمته که به تفصیل در ادامه درباره آنها توضیح داده می‌شود.مهر یا صادق عبارت است از مالی که به مجرد عقد نکاح، مرد ملزم به دادن آن به زن می‌شود. در اصطلاح حقوقی، مهری را که ضمن عقد یا پس از آن طرفین معین می‌کنند،مهرالمسمی می‌گویند که می‌تواند مال معین، منفعت، کار یا حق باشد. چیزی که به عنوان مهر تعیین می‌شود، از منظر قانون مدنی باید شرایط زیر را داشته باشد:

۱- باید مالیت داشته باشد یعنی دارای ارزش و سند اقتصادی باشد
۲- قابل تمکک از ناحیه زن باشد.
۳- بین طرفین تا حدی که رفع جهالت از آن شود، معلوم باشد به این معنا که مقدار و جنس و وصف آن مشخص باشد.
۴- مهر باید معین باشد، یعنی نمی‌توان یکی از دو چیز را به طور مردد مهر قرار داد
۵- مرد قادر به تسلیم آن باشد.
در حقوق ما برای تعیین مهریه از نظر مقدار، حداقل و حداکثری معین نشده است و تعیین مقدار آن منوط به تراشی طرفین است.متناسفه تعیین مهریه‌های سنگین از مشکلات ازدواج در زمان حاضر است و ازدواج را به یک معامله اقتصادی تبدیل کرده است.
از دیگر موارد حایز اهمیت آن است که زوجین می‌توانند در زمان عقد نکاح، مهریه را حل اقرار دهند یا برای پرداخت آن زمان و مدت معین تعیین کنند ولی حق ندارند شرط کنند در صورتی که زوج در مهلت مقرر مهریه را نپردازد،نکاح باطل شود و در صورت وجود چنین شرطی، مهریه و نکاح صحیح ولی شرط باطل است.
همچنین اگر مهر فاقد یکی از شرایط گفته شده باشد،باطل ولی عقد نکاح صحیح است مثلا اگر مالی که به عنوان مهر تعیین می‌شود مجهول باشد یا نامعین باشد، در این مورد مهر باطل است اما از آنجا که مهریه یک امر فرعی و تنبیهی است و از ارکان صحت نکاح به شمار نمی‌آید بنابراین به صحت آن لطمه‌ای وارد نمی‌کند.از آنجا که موضوع مهریه به انگیزه‌های اصلی عقد نکاح نیست و مهر مالی نیست که زن در قبال دریافت آن، تن به رابطه زناشویی دهد و صرفا الزام قانونی، آن را بر عهده زوج نهاده است بنابراین صرفا باعث بطلان شرط شده و اثری در عقد نکاح و مهریه ندارد.

رخداد

سارقان در نقش مسافر

■ شرق:دو سارق که در پوشش مسافر سوار خودروها می‌شدند و دست به دزدی می‌زدند، دستگیر شدند.
چند روز قبل زنی به مراجعه به مأموران پلیس کرج طی شکایتی گفت: «روز گذشته پس از مراجعه به بانک و دریافت پول، در حال عبور از خیابان بوم که ناگهان دو سرنشین یک پژو پس از نزدیکی شدن به من ساک دستی‌ام را که حاوی مبلغ چهار میلیون تومان وجه نقد بود سرقت کردند» مأموران با توجه به اظهارات مالی‌باخته مشخصات خودرو سارقان را به واحدهای گشتی اعلام کرد و در نهایت پژوی مورد نظر از سوی مأموران شناسایی و دو متهم دستگیر شدند.
آن دو که سوابق کیفری متعددی دارند به جرم خود مبنی بر کیف‌چاپی و زورگیری در کرج، ساوجبلاغ و هشتگرد اعتراف کردند و در ادامه در خصوص شیوه سرقت‌ها گفتند در پوشش مسافر، خودروهای شخصی را به صورت درست کرایه می‌کردند و در طول مسیر با ارباب راننده، خودرو را به محل‌های خلوت می‌بردند و با ضرب و شتم وی، ضمن سرقت وچوه نقد و مدارک، با خودرو متواری می‌شدند و پس از آن اقدام به مسافرتی با همان خودرو سرقتی می‌کردند و در بین مسیر و در مکان‌های خلوت با تهدید مسافران با استفاده از قمه و چاقو زورگیری می‌کردند. بنا بر این گزارش در حال حاضر تحقیقات از متهمان ادامه دارد.

سارق اینترنتی بلیت اتوبوس می‌خريد

■ ایستنا: رییس پلیس فضای تولید و تبادل اطلاعات استان قزوین از دستگیری سارق اینترنتی که اقدام به خرید بلیت اتوبوس می‌کرد، خبر داد.
سرهنگ شعبانی با بیان اینکه پیرو شکایت فردی مبنی بر برداشت غیرمجاز از حساب وی، به مبلغ شش‌میلیون و ۱۰هزار ریال به‌صورت اینترنتی مأموران اقدامات خود را آغاز کردند، گفت: مأموران در تحقیقات اولیه دریافتند این برداشت صرف خریدهای اینترنتی شده است. وی افزود: در تحقیقات فنی و تخصصی کارشناسان مشخص شد فردی با جعل کردن شناسنامه شاکي و اطلاع از شماره حساب وی که حضور در بانک مبادرت به فعال کردن رمز دوم کارت بانک را غیر شاکي کرده است، شعبانی با بیان اینکه متهم در دو مرحله اقدام به خرید اینترنتی بلیت اتوبوس از حساب مالی‌باخته کرده است، گفت: در بررسی‌ها، مشخص شد متهم به بهانه انصراف، حضورا بلیت‌ها را عودت داده و مبلغ را دریافت کرده است. وی توضیح داد: «مأموران در عملیاتی متهم را دستگیر کردند و او به جرم خود اعتراف کرد.

شرق: مردی که متهم است همسرش را با انگیزه‌ای مرموز به قتل رسانده است، دیروز در حالی محاکمه شد که پرونده مرد دیگری به اتهام مشابه در اختیار قضات دادگاه کیفری استان تهران قرار گرفت. به گزارش خبرنگار ما، اولین مرد که دیروز در شعبه ۷۴ دادگاه کیفری استان تهران محاکمه شد، متهم است همسرش را در ۳۷ ضربه چاقو به قتل رسانده است. در ابتدای جلسه محاکمه، علی عطار نماینده دادستان تهران در جایگاه حاضر شد و گفت: دو سال قبل فیصل همسرش فرنگیس را به قتل رساند. این مرد مقابل چشمان فرزندان‌ش با ضربات متعدد کارد آشپزخانه همسرش را به قتل رساند و سپس متواری شد. هرچند متهم مدعی است بیماری روانی دارد، پزشکی قانونی اعلام کرده است در زمان قتل او سالم بوده بنابراین مسوول اعمال خود است و من به عنوان نماینده دادستان تهران درخواست صدور حکم قانونی را دارم. در ادامه مادر مقتول در جایگاه حاضر شد و گفت درخواست صدور حکم قصاص دارد و تفاضل دیه را می‌پردازد. سپس فیصل -متهم پرونده - در جایگاه حاضر شد. او اتهامش را می‌پذیرد و گفت: هنگام قتل در حالت عادی نبودم، سپس قاضی از او خواست در مورد حادثه توضیح دهد. وی گفت: من اتهام را قبول کردم و توضیح بیشتری ندارم که بدهم، چاقو را برداشتم و ضربات متعددی به او زدم. وقتی قضات از متهم پرسیدند برای چه همسرش را کشته است، گفت: نمی‌دانم چه بگویم. دوست ندارم در مورد انگیزه خود صحبت کنم، به هر حال من قبل قتل مرتکب قتل شده‌ام و دوست ندارم توضیحات بیشتر بدهم. اصرار قضات برای اینکه متهم در مورد انگیزه‌اش توضیح دهد، فایده‌ای نداشت.

شرق: شاهدان عینی، را قتل مرد مغازه‌داری را که دو سال قبل به دست مردی افغان از پا درآمده بود فاش کردند.
به گزارش خبرنگار ما مأموران پلیس شامگاه ۲۳ دی سال ۸۸ از وقوع یک نزاع در خیابان بیات، منطقه خاوران مطلع شدند و به آنجا رفتند. آنها وقتی به محل حادثه رسیدند، فهمیدند در این درگیری دو برادر به نام‌های میثم و میلاد زخمی شده و به درمانگاه خاوران انتقال یافته‌اند. در حالی که شهود می‌گفتند طرف مقابل نزاع پنج مرد افغان بودند، مأموران پلیس راهی درمانگاه شدند تا از دو برادر زخمی تحقیق کنند اما وقتی به آنجا رسیدند که مجروح ۲۱ ساله به نام میثم به دلیل شدت جراحات، جان باخته بود. به این ترتیب پرونده وارد مرحله تازماری شد و به دستور بازپرس جنایی تهران گروهی از کارآگاهان ویژه مبارزه با قتل، مسوولیت تحقیق در این خصوص را برعهده گرفتند. کارآگاهان بعد از بهبودی نسبی میلاد به بازجویی از این جوان ۱۶ساله پرداختند. او گفت: «من در خیابان بیات

شرق: دو مرد که به طور اتفاقی برای کشتن یک نفر با هم همدست شده بودند، در جلسه محاکمه اتهامات‌شان را قبول کردند. این پرونده از آذر سال ۸۵ با کشف جنازه مردی جوان در اطراف شهرستان لاز استان فارس به جریان افتاد. کارآگاهان وقتی از وجود این جنازه مطلع شدند به محل جرم رفتند و به بررسی شواهد و سرنخ‌ها پرداختند. با توجه به جراحتهایی که روی سر مقتول وجود داشت، مشخص شد این مرد به نام یحیی بر اثر اصابت ضربات جسمی سخت به سرش جان باخته است. از سویی رد یک موتوسیکلت نیز در صحنه جرم وجود داشت. کارآگاهان با توجه به آثار و علایم موجود به این نتیجه رسیدند که یحیی کشته فرد یا افرادی آشنا با اختیار خودش به آنجا کشیده شده و سپس قاتل یا قاتلان در یک لحظه وی را فاگلگیر کرده و بدون اینکه به او فرصت دفاع بدهند، این جوان را از پا درآوردند. افسران جنایی که پی برده بودند این جنایت نه با انگیزه سرقت، بلکه به دلایل شخصی و خصومت به وقوع پیوسته است به تحقیق درباره زندگی خصوصی این مرد پرداختند و با به دست آوردن سرنخ‌هایی به مردی به نام جواد مظنون شدند و او را بازداشت

شرق: اعضای یک شبکه بزرگ سرقت و زورگیری در پایتخت دستگیر شدند. سرهنگ عباسعلی محمدیان -رییس پلیس آگاهی تهران- با اشاره به اینکه پلیس جرایم خشن را در پایتخت رصد می‌کند و اگر جرمی سریالی باشد با استفاده از امکانات ویژه‌برای رسیدگی به پرونده وارد عمل می‌شود، گفت: اوایل دی‌ماه چند فقره سرقت در مناطق شمال و شرق تهران روی داد که در این سرقت‌ها افراد با ایجاد تصادف ساختگی اقدام به سرقت خودرو می‌کردند و اگر راننده خودرو، پلاک خودرو تصادف کرده را استعلام می‌کرد یا پلاک دستکاری شده بود یا آنکه پلاک خودرو سرقتی بود. وی افزود: اعضای این باند با خودروهای سرقتی اقدام به کیف‌چاپی و زورگیری می‌کردند که پس از اطلاع مأموران پلیس آگاهی تهران از این موضوع تیم ویژه‌ای مسوول رسیدگی به پرونده شد و مأموران با پیگیری‌های

حوادث

همسرکشی با انگیزه مرموز

■ متهم در دادگاه حاضر نشد درباره جزئیات قتل توضیح بدهد

بنابراین وکیل مدافع او در جایگاه حاضر شد، او گفت: موکل من مدت‌ها در بیمارستان امین‌آباد که مخصوص بیماران روانی است، بستری بود. او داروی اعصاب هم مصرف می‌کند، اما پزشکی‌قانونی اعلام کرده او زمان قتل دچار جنون نبود در حالی‌که اعلام نکرده چرا موکل من در امین‌آباد بستری بوده است؟ مگر می‌شود کسی را بی‌دلیل بستری کنند، بنابراین درخواست دارم درخصوص سلامت‌روانی موکل من دوباره تحقیق شود. در ادامه متهم برای آخرین دفاع در جایگاه حاضر شد او گفت: من قبول دارم زنم را کشت‌م و از این کار پشیمان هستم. درخواست دارم مادر همسر من را به دلیل دو بچه کوچکم ببخشند. من کار بدی کردم مادر بچه‌های کوچکم را از آنها گرفتم و آنها بی‌مادر شدند، درخواست دارم

رسیدگی قرار گرفته است، زمانی تشکیل شد که مردی به نام مهدی به پلیس مراجعه کرد و مدعی شد همسرش رفته شده است. این مرد گفت: با زنم به ترمینال جنوب رفته بودیم که یکدفعه گمش کردم و حالا نمی‌دانم کجاست. او مقدار زیادی طلا همراهش بود. با توجه به اینکه مرد جوان ضد و نقیض گویی‌های زیادی داشت، مأموران او را مورد

قتل مرد مغازه‌دار توسط مهاجم افغان

اسامی سه متهم دیگر اطلاع نداشتند و حتی مطمئن نبودند مقصود و عزیز نیز نام واقعی دو شرور فراری باشد در نهایت در حالی‌که چند روز از این جنایات می‌گذشت کارآگاهان توانستند با مقصود، فراری صوری ترتیب بدهند و او را دستگیر کنند. این متهم در بازجویی‌ها شرکت در نزاع او پذیرفت اما درباره قتل گفت: «فهریه چاقو را یکی از دوستانم به نام رمضان به مقتول وارد کرد.»درحالی‌که هیچ دلیل و مدرکی برای تایید یا رد ادعای متهم ۱۹ ساله وجود نداشت، افسران جنایی به تحقیقات‌شان ادامه دادند و دو متهم دیگر به اسامی عزیز و مراد را بازداشت کردند. این دو نیز در بازجویی‌ها قتل را گردن رمضان انداختند و کارآگاهان در ادامه تحقیقات فهمیدند رمضان از همان زمان نزاع از ایران گریخته و به افغانستان رفته است. به همین دلیل این احتمال مطرح شد که متهمان با علم به

همدستی اتفاقی دو مرد برای ارتکاب جنایت

■ یکی از متهمان برای قتل اجبر شده بود و دیگری انگیزه شخصی داشت

انجام داده است، قبول کرده به دوستم کمک کنم.»-متهم در ادامه گفت: «هن در فکر این بودم نقشای برای قتل یکشتم که باخبر شدم مرد دیگری به نام ناصر هم می‌خواهد همان کاری را انجام بدهد که در

تدارکش بودم. من از قبل ناصر را می‌شناختم و وقتی از نیت او باخبر شدم با هم صحبت کردیم تا به صورت مشترک این کار را انجام بدهیم. بعد از طراحی یک نقشه من به بهانه تفریح و گشت‌وگذار سراغ یحیی رفتم و او را سوار موتورم کردم و به منطقه‌ای بردم که از قبل تعیین کرده بودیم. ناصر هم خودش

را انجام بدهد که در

مسافران زن خود کرده بودند. رییس پلیس آگاهی تهران بزرگ با تاکید بر اینکه قطعا بر خود شدیدی از سوی دستگاه قضایی در انتظار متهمان این پرونده خواهد بود از تمامی مالیاتگانی که در مناطق شمال و خصوصاً شمال شرق تهران طی یک ماه گذشته از طریق افراد بین ۱۹ تا ۲۵ سال از آنها با خودروهایی نظیر پژو، سمند، پراید و... زورگیری شده است خواست برای شناسایی این متهمان به پلیس آگاهی تهران بزرگ مراجعه کنند. وی با اشاره به اینکه از این افراد تعداد قابل توجهی قمه، چاقو... کشف شده است و این افراد در مواردی اقدام به ضرب و شتم مالیاتخگان می‌کردند، افزود: مجرمان از محل پول‌های به‌دست‌آمده نسبت به خرید خودروهای مدل بالا برای خود اقدام کرده بودند که این خودروها نیز شناسایی و توقیف شده است.

سابقه سرقت و زورگیری داشتن، تصریح کرد: چند نفر از متهمان به‌تازگی از زندان آزاد شده بودند و سابقه سرقت، کیف‌چاپی و زورگیری داشتن. رییس پلیس آگاهی تهران تصریح کرد: در بررسی‌های تکمیلی این پرونده مواردی از کیف‌چاپی، زورگیری و سرقت از منزل و حتی تجاوز به عنف وجود دارد که باید گفت این متهمان کلکسیون از جرایم را در پرونده خود دارند. وی با اشاره به اینکه متهمان این باند بزرگ بعضا از زنان برای پوشش ارتکاب جرایم خود استفاده می‌کردند، گفت: این افراد با نشان دادن در خودروهای خود در قالب مسافرکش اقدام به زورگیری می‌کردند و در یکی از موارد سرقت نیز اقدام به آزار و اذیت یکی از

صحبت کردند و توانستند گروگان‌ها را آزاد کنند. کشتار در زندان‌های پرازدحام ونزوئلا رایج است و زندانیان برای رسیدن به خواسته‌هایشان اقدام به گروگانگیری زندانیان دیگر یا افسران پلیس می‌کنند.
حراج پسر عربستانی در فیس‌بوک
■ ایستنا: مردی عربستانی پسرش را در شبکه اجتماعی فیس‌بوک به مبلغ ۲۰میلیون دلار به حراج گذاشت. مرد عربستانی در بازجویی‌ها گفت به دلیل تأمین مخارج خانواده‌اش برای جلوگیری از فقر دست به این کار زد. است. این مرد عربستانی گفت: از مسوولان درخواست کمک مالی کردم اما وقتی کمکی به من نشد، فروختن پسرمر را تنها گزینه پیش رویم دیدم تا بتوانم زندگی همسر و دخترم را تأمین کنم.

بازجویی قرار دادند و بعد از چندین جلسه بازجویی، مهدی لب به اعتراف گشود و گفت همسرش را به قتل رسانده و با همکاری برادرش امیر او را دفن کرده است. مرد جوان گفت: من و همسرم مدتی بود که با هم ازدواج کرده بودیم و در این مدت مرتب با هم دعوا کردیم. روز حادثه با هم به بانک رفتمیم و مبلغ زیادی پول گرفتیم. وقتی به خانه برگشتیم من به همسرم گفتم علاوه بر این پول طلاها را هم لازم دارم، اما او حاضر نشد طلاهایش را بدهد و ما با هم دعوا کردیم و من زنم را به قتل رساندم. متهم ادامه‌داد: وقتی او را کشت‌م با کمک برادرم جسدش را در بیابانی دفن کردم. با اعتراف این مرد، مأموران به محل دفن جسد رفتند و با کندن چاله، جسد زن جوان را بیرون آوردند. آنها بعد از اینکه جسد را به پزشکی قانونی فرستادند، امیر را هم بازداشت کردند. او در بازجویی‌ها گفت: من زیاد به خانه برادرم رفتم آمد نداشتم. آن روز برادرم با من تماس گرفت و گفت کار فوری دارد، وقتی به خانه‌اش رفتم، دیدم برادرم همسرش را کشته و جسدش روی زمین افتاده است. دیگر کاری از دستم بر نمی‌آمد و مجبور بودم کمکش کنم با هم جسد را بیرون بردیم و جایی دفن کردیم. من هیچ‌نقشی در قتل همسر برادرم نداشتم و فقط برای اینکه او را از این شرایط نجات دهم، کمکش کردم که همسرش را دفن کند. من حتی خبر ندارم او چرا زنش را کشته است. این در حالی بود که پزشکی قانونی هم اعلام کرد زن جوان بر اثر وارد آمدن ضربات متعدد چاقو بر بدنش به قتل رسیده است. با تکمیل تحقیقات، کیفرخواست علیه متهمان صادر و پرونده برای محاکمه به دادگاه کیفری استان تهران ارجاع داده شد.

فرار رمضان و نبود امکان دسترسی به او این قتل را گردن وی می‌اندازند.

از آن زمان تاکنون راز قتل مرد مغازه‌دار در هاله‌ای از ابهام قرار داشت و مشخص نبود چه کسی ضربه مرکبار را وارد کرده است. تا اینکه مأموران با تحقیق از شاهدان عینی فهمیدند کسی که چاقو را بر پیکر میثم فرو کرده مردی قد کوتاه با چته کوچک بود. آنها همچنین توانستند عکسی از رمضان به دست آوردند که نشان می‌داد این مرد قد بلند و قوی هیکل است. به همین دلیل فرضیه از تکاب قتل توسط رمضان رد شد و این بار کارآگاهان ترفند تازماری را تدارک دیدند. آنها از شاهدان دعوت کردند و مقصود را در میان چند مرد افغان دیگر در یک صف قرار دادند. شهود با دیدن مقصود انگشت اتهام را به سوی او نشانه گرفتند و وی را به‌عنوان عامل جنایت معرفی کردند. به این ترتیب مقصود به‌عنوان متهم اصلی به بازپرس جنایی معرفی شد و پرونده وی از دیروز بار دیگر به جریان افتاد.

را به آنجا رساند و بعد در یک فرصت مناسب به او حمله کرد و وی را به قتل رساند و سپس فرار کردیم.»مأموران بعد از شنیدن این اعترافات ناصر را هم بازداشت کردند. این مرد وقتی فهمید همدستش حقیقت را بیان کرده است، چارهای جز اعتراف پیدا نکرد. وی گفت: «هن فهمیدم بودم یحیی با نامزدم رابطه دارد به همین دلیل تصمیم گرفتم او را یکشتم و در حین برنامه‌ریزی برای قتل فهمیدم جواد هم همین نقشه را دارد برای همین با هم همکاری کردیم.»دو متهم به قتل در ادامه به بازسازی صحنه جرم پرداختند و پس از صدور قرار مجرمیت و کیفرخواست آنها به دادگاه کیفری استان فارس معرفی شدند. این دو چند روز قبل در شعبه ۵ دادگاه کیفری استان فارس محاکمه شدند. در جلسه دادگاه نماینده دادستان برای متهمان به خاطر معاونت و مباشرت در قتل درخواست مجازات کرد و اولیای دم مقتول نیز خواستار صدور حکم قصاص شدند. پس از آن دو متهم در جایگاه قرار گرفتند و همان مطالبی را که در بازجویی‌ها گفته بودند، تکرار کردند. بنا بر این گزارش در حال حاضر هیات قضات برای صدور رای این پرونده وارد شور شده‌اند.

مسافران زن خود کرده بودند. رییس پلیس آگاهی تهران بزرگ با تاکید بر اینکه قطعا بر خود شدیدی از سوی دستگاه قضایی در انتظار متهمان این پرونده خواهد بود از تمامی مالیاتگانی که در مناطق شمال و خصوصاً شمال شرق تهران طی یک ماه گذشته از طریق افراد بین ۱۹ تا ۲۵ سال از آنها با خودروهایی نظیر پژو، سمند، پراید و... زورگیری شده است خواست برای شناسایی این متهمان به پلیس آگاهی تهران بزرگ مراجعه کنند. وی با اشاره به اینکه از این افراد تعداد قابل توجهی قمه، چاقو... کشف شده است و این افراد در مواردی اقدام به ضرب و شتم مالیاتخگان می‌کردند، افزود: مجرمان از محل پول‌های به‌دست‌آمده نسبت به خرید خودروهای مدل بالا برای خود اقدام کرده بودند که این خودروها نیز شناسایی و توقیف شده است.

سابقه سرقت و زورگیری داشتن، تصریح کرد: چند نفر از متهمان به‌تازگی از زندان آزاد شده بودند و سابقه سرقت، کیف‌چاپی و زورگیری داشتن. رییس پلیس آگاهی تهران تصریح کرد: در بررسی‌های تکمیلی این پرونده مواردی از کیف‌چاپی، زورگیری و سرقت از منزل و حتی تجاوز به عنف وجود دارد که باید گفت این متهمان کلکسیون از جرایم را در پرونده خود دارند. وی با اشاره به اینکه متهمان این باند بزرگ بعضا از زنان برای پوشش ارتکاب جرایم خود استفاده می‌کردند، گفت: این افراد با نشان دادن در خودروهای خود در قالب مسافرکش اقدام به زورگیری می‌کردند و در یکی از موارد سرقت نیز اقدام به آزار و اذیت یکی از

صحبت کردند و توانستند گروگان‌ها را آزاد کنند. کشتار

نگاه

راهنماهای پیشگیری از جرم

علی نجفی‌توانا

حقوق‌دان

■ از قدیم‌الایام بشر در برخورد با پدیده بزهکاری و رفتار متوعان مجرم خود دچار سردرگمی، چالش و ابهام بوده است. چرایی رفتارهای مخالف ارزش‌های اجتماعی عمدتا به ذات و سرشت انسان معطوف می‌شود. از همان هنگام اندیشمندان فلسفی و دینی نوعی رابطه علیت بین عوامل منفی و نامساعد با رفتارهای غیرمتعارف و انحراف‌گونه در نظر گرفتند و مطالعات علمی قرن اخیر باورهای این اندیشمندان را با آزمون‌های علمی و میدانی تأیید کرده‌است. امروز رفتار به طور عام و بزهکاری به طور خاص به عنوان معلول زمینه‌های زبستی روانی و اجتماعی شناخته شده‌است. بنابراین برای اصلاح رفتارهای مجرمانه و ایجاد رفتار سالم و مناسب چارهای جز توجه به علل و عوامل فردی و اجتماعی نیست، به عبارت روشن‌تر چون جرم نتیجه محتوم عوامل منفی جسمی، روانی، خانوادگی و اجتماعی است و معمولا هرچه جامعه نامتعادل‌تر و شرایط اقتصادی و فرهنگی غیرمتناسب بر آن حاکم باشد، بزهکاری در آن افزایش پیدا می‌کند، بنابراین چارهای جز رفع عوامل جرم‌زا نداریم. مطالعات نشان داده است هیچ انسان سالمی دچار نظم‌گریزی و فساد رفتاری و جرم نمی‌شود، مگر آنکه عوامل رفتارساز زمینه بروز این واکنش‌ها را ایجاد کند. برای داشتن رفتار مناسب اجتماعی ی‌عا مدل قابل‌قبول معمولا بهترین روش تأمین نیازهای فطری، طبیعی، اقتصادی و فرهنگی انسان از زمان جنینی و نوزادی و کودکی است. این‌نیازها معمولافیزبولژیکی، روانی وفرهنگی، اجتماعی و عاطفی هستند، بنابراین مدیریت جامعه موظف است از متعلقات مردم برای اداره نیازهای آنها استفاده و بهره‌برداری کند. مطمئنا اگر در جامعه‌ای کار، مسکن، امکان ازدواج، امنیت، بهداشت، آموزش و ارزش‌های فرهنگی مردم تأمین باشد و حمایت‌های لازم برای دارد، این پیشگیری را پیشگیری قومی و اجتماعی می‌نامیم، طبیعتا این مدل پیشگیری موفق شود به انواع دیگر پیشگیری مانند پیشگیری و وضعی، نیازی نیست، یعنی نسخ ارتکاب جرم، حمایت از جان، ناموس و حیثیت مردم از طرف دولت با استفاده از نیروی انتظامی و قضایی تضمین کاملی برای انصراف بزهکاران از دست‌زدن به ارتکاب جرم خواهد بود.

در چنین شرایطی قطعا نیاز چندانی به اعمال مجازات، سرکوب، سزادهی و ارباب نخواهد بود. هر چند وجود مجازات به عنوان یک عامل پیشگیری ضرورت دارد اما بیشتر، ترس از آن مفید است تا اعمال و اجرای آن. تجربه قرون گذشته در جوامع انسانی نشان داده است با وجود وضع تولید کفریهای گوناگون و بسیار سخت اعم از سالب حیات و سالب آزادی و با تنبیه‌های بدنی هیچ‌گاه مجازات به تنهایی قادر به مهار پدیده بزهکاری نبوده است. در دنیای کنونی می‌توان به عنوان شاهدمثال به برخورد با مواد مخدر اشاره کرد. تاکنون با عزمی راسخ با پدیده اعتیاد با ابزار مجازات برخورد کرده‌ایم، اما تعداد متهمان کم نشده و ما چندان دهه در مورد قاچاقچیان مواد مخدر با انواع مجازات واکنش نشان داده‌ایم، اما کماکان این پدیده در جامعه ما آزاردهنده و خطرناک‌ساز جلوه می‌کند. این تجربه منفی نیز توسط بسیاری از جوامع آزموده شده ولی نتیجه به دست آمده، نشان می‌دهد مجازات ابزار مناسبی برای برخورد با بزهکاری نیست و بنابراین چارهای جز پیشگیری از جرم نمی‌ماند.

حادثه

سرقت از عابر بانک‌ها

■ پلیس‌خبر: اعضای یک باند که از عابر بانک‌ها سرقت می‌کردند، دستگیر شدند.
سردار «سجادیان» فرمانده انتظامی استان فارس با اعلام این خبر افزود: در پی وقوع چندین فقره سرقت عابر بانک در سطح استان فارس و چند استان کشور در سال گذشته و امسال شناسایی و دستگیری سارقان در دستور کار مأموران پلیس آگاهی فارس قرار گرفت. وی ادامه داد: با انجام یک‌سری اقدامات فنی و اطلاعاتی مأموران موفق شدند سرکرده این باند را شناسایی کنند. فرمانده انتظامی فارس اظهار کرد: در اقدامات به عمل آمده مشخص شد متهم از سارقان حرفه‌ای است که به اتفاق همسرش در منزل یکی از بستگانش در تهران تردد دارد. سردار «سجادیان» گفت: با تلاش مأموران و زیر نظر قرار دادن سرکرده باند، وی در شیراز دستگیر شد و در تحقیقات اولیه به سرقت شش دستگاه خودرو و ۹ فقره سرقت از عابر بانک استان‌های فارس، اصفهان، مازندران و البرز با همدستی شش نفر دیگر که آنها نیز از سارقان حرفه‌ای و سابقه‌دار هستند، اقرار کردند. فرمانده انتظامی فارس اضافه کرد: این سارقان ابتدا یک خودرو مدل بالا را سرقت و در تغییر در ارقام پلاک آن، بانک‌های مورد هدف را شناسایی می‌کردند و با استفاده از خودروهای مدل بالای سرقتی در مکان‌های خلوت با وسایلی که از قبل آماده کرده بودند اقدام به سرقت از عابر بانک‌های می‌کردند.